

Giáo án Ngữ văn lớp 11

THAO TÁC LẬP LUẬN PHÂN TÍCH

A. MỤC TIÊU

1. Kiến thức: Giúp học sinh:

- Hiểu được mục đích và yêu cầu của thao tác lập luận phân tích
- Hiểu được đặc trưng của văn nghị luận

2. Kỹ năng: Biết cách phân tích một vấn đề chính trị, xã hội hoặc văn học.

3. Thái độ: Có ý thức rèn luyện thao tác lập luận, phân tích.

B. PHƯƠNG PHÁP: - Nêu vấn đề, phát vấn

- Trao đổi, thảo luận

C. CHUẨN BỊ GIÁO CỤ

1. GV: Đọc, thiết kế giáo án

2. HS: Đọc, soạn bài

D. TIẾN TRÌNH LÊN LỚP

1. Ổn định lớp, kiểm tra sĩ số

2. Kiểm tra bài cũ: Em hãy nêu quá trình lập dàn ý bài văn nghị luận?

3. Bài mới

a. Đặt vấn đề: Gv vào bài: Thao tác lập luận phân tích

b. Triển khai bài

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY VÀ TRÒ	NỘI DUNG KIẾN THỨC
Hoạt động 1: Tìm hiểu mục đích, yêu cầu của thao tác lập luận phân tích Gọi 1 HS đọc đoạn văn ở sgk. Xác định nội dung ý kiến của tác giả đối với nhân vật Sở Khanh? Đề thuyết phục, tg đã phân tích ntn? Chỉ ra sự kết hợp chặt chẽ giữa phân tích và tổng hợp? Thế nào là phân tích trong văn nghị luận? mục đích, yêu cầu của thao tác này là gì?	<u>I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU CỦA THAO TÁC LẬP LUẬN PHÂN TÍCH</u> 1. Tìm hiểu ngữ liệu - Nội dung ý kiến đánh giá của tác giả: Sở Khanh là kẻ bản thủ, bản tiện, đại diện của sự đồi bại trong Truyện Kiều. - Các luận cứ (các yếu tố được phân tích) + Sở Khanh sống bằng nghề đồi bại, bất chính.. + Sở Khanh là kẻ đồi bại nhất trong những kẻ làm nghề đồi bại: giả làm người tử tế để đánh lừa người con gái ngây thơ, trở mặt một cách trơ tráo. - Thao tác phân tích kết hợp chặt chẽ với tổng hợp: sau khi phân tích người viết đã khái quát tổng hợp bản chất “cao nhất của sự đồi bại..” 2. Ghi nhớ: - Phân tích là chia nhỏ đối tượng thành các yếu tố để xem xét một cách kĩ càng

Hoạt động 2: H/d HS tìm hiểu cách phân tích Chia lớp thành 3 nhóm, mỗi nhóm tìm hiểu cách phân tích của mỗi ngữ liệu sau đó cử đại diện trình bày. HS khác bổ sung, GV chốt lại...	nội dung, hình thức và mối quan hệ bên trong cũng như bên ngoài của chúng. - Phân tích bao giờ cũng gắn với tổng hợp. <u>II. CÁCH PHÂN TÍCH</u> 1. Tìm hiểu các ngữ liệu <i>a. Ngữ liệu ở mục I</i> - Phân chia dựa trên cơ sở quan hệ nội bộ trong bản thân đối tượng. - Phân tích kết hợp chặt chẽ với tổng hợp: Từ việc phân tích làm nổi bật những biểu hiện bản thủ, bản tiện mà khái quát giá trị hiện thực của nhân vật này- bức tranh về nhà chứa, tính đồi bại trong xã hội đương thời. <i>b. Ngữ liệu(1) ở mục II</i> - Phân tích theo quan hệ nội bộ của đối tượng - Phân tích theo quan hệ kết quả - nguyên nhân. + ND chủ yếu vẫn nhìn về mặt tác hại của đồng tiền. + Vì một loạt hành động gian ác, bất
--	---

Qua việc phân tích các ngữ liệu, em hãy cho biết cách phân tích? Hoạt động 3: Luyện tập GV hướng dẫn học sinh phân tích các	chính đều do đồng tiền chi phối. - Phân tích theo quan hệ nguyên nhân - kết quả: mặt tác quái của đồng tiền thái độ phê phán và khinh bỉ của ND khi nói đến đồng tiền. c. Ngữ liệu (2) ở mục II. - Phân tích theo quan hệ nguyên nhân - kết quả: Bùng nổ dân số, ảnh hưởng đến đời sống của con người. - Phân tích theo quan hệ nội bộ của đối tượng. 2. Ghi nhớ: - Khi phân tích, cần chia, tách đối tượng thành các yếu tố theo những tiêu chí, quan hệ nhất định - Cần đi sâu vào từng yếu tố, từng khía cạnh song cần đặc biệt lưu ý đến quan hệ giữa chúng với nhau trong một chỉnh thể toàn vẹn, thống nhất. <u>III. LUYỆN TẬP</u> 1a. Người viết đã phân tích đối tượng từ mối quan hệ giữa các bộ phận tạo nên đối tượng, tức là phân tích các từ ngữ tạo nên câu thơ để cho thấy diễn biến,
---	--

ngữ liệu. HS đọc bài tập 1 và trả lời câu hỏi: Trong các đoạn trích dưới đây, người viết đã phân tích đối tượng từ những mối quan hệ nào? Phân tích vẻ đẹp của ngôn ngữ trong bài thơ Tự tình? HS phát hiện, phân tích GV chốt...	các cung bậc tâm trạng của Thuý Kiều: đau xót, quẩn quanh và bàng hoàng, bế tắc. b. Quan hệ giữa đối tượng này với đối tượng khác có liên quan: Bài thơ “lời kĩ nữ” của XD với bài “Tì bà hành” của BCD. 2.- NT sử dụng từ ngữ giàu hình ảnh và cảm xúc (văng vẳng, trơ, cái hồng nhan, xiên ngang, đâm toạc, tí, con con). - NT sử dụng từ trái nghĩa - Lặp từ ngữ, phép tăng tiến - Đảo trật tự cú pháp trong câu 5 và 6
---	--

4. Củng cố: Chốt lại kiến thức cơ bản

5. Dặn dò: - Làm bài tập 2(sgk)

- Chuẩn bị: **Thương vợ**: Hình ảnh bà Tú qua nỗi lòng ông Tú; hình ảnh ông Tú qua nỗi lòng thương vợ

E. RÚT KINH NGHIỆM:

.....

.....

.....